

III.

(Pripremni akti)

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

MIŠLJENJE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE

od 19. studenoga 2013.

o prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o usporedivosti naknada vezanih uz račune za obavljanje platnog prometa, prebacivanje računa za obavljanje platnog prometa i pristup računima za obavljanje platnog prometa s osnovnim značajkama

(CON/2013/77)

(2014/C 51/02)

Uvod i pravna osnova

Europska središnja banka (ESB) zaprimila je 24. rujna 2013. zahtjev Vijeća za davanje mišljenja o prijedlogu direktive o usporedivosti naknada vezanih uz račune za obavljanje platnog prometa, prebacivanje računa za obavljanje platnog prometa i pristup računima za obavljanje platnog prometa s osnovnim značajkama⁽¹⁾ (dalje u tekstu: „predložena direktiva“).

Nadležnost Europske središnje banke za davanje mišljenja temelji se na članku 127. stavku 4. i članku 282. stavku 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije jer su u predloženoj direktivi sadržane odredbe koje utječu na zadaće Europskog sustava središnjih banaka odnosno promicanje nesmetanog funkcioniranja platnih sustava rada sustava za obavljanje platnog prometa i doprinos nesmetanom vođenju politika vezanih uz stabilnost financijskog sustava, kako je navedeno u četvrtoj alineji članka 127. stavka 2. i u članku 127. stavku 5. Ugovora. Upravno vijeće donijelo je ovo mišljenje u skladu s prvom rečenicom članka 17. stavka 5. Poslovnika Europske središnje banke.

1. Svrha i sadržaj predložene direktive

Predloženom se direktivom uspostavlja zajednički okvir Unije za zaštitu prava potrošača u pogledu pristupa i korištenja računa za obavljanje platnog prometa. Tim će se okvirom obuhvatiti pravila o sljedećem: (a) transparentnosti i usporedivosti naknada koje se naplaćuju potrošačima u vezi s njihovim računima za obavljanje platnog prometa u Uniji⁽²⁾; (b) uslugama prebacivanja računa za obavljanje platnog prometa koje davatelji usluga platnog prometa pružaju potrošačima⁽³⁾; (c) pravima potrošača koji zakonito borave u Uniji na otvaranje i korištenje računa za obavljanje platnog prometa s osnovnim značajkama u Uniji neovisno o njihovom državljanstvu ili državi članici u kojoj imaju boravište⁽⁴⁾; (d) povezanim pitanjima kao što su imenovanje i zadaci nadležnih tijela i kazne u slučaju neispunjavanja obveza od strane da pružatelja usluga platnog prometa⁽⁵⁾.

2. Opće napomene

ESB snažno podupire predloženu direktivu. U dosadašnjim slučajevima ESB je podupirao propisivanje specifičnih zahtjeva transparentnosti za financijske transakcije uz učinkovito nadziranje sukladnosti s tim zahtjevima radi lakše usporedbe različitih proizvoda i usluga, a time i poboljšanja tržišnog natjecanja među financijskim izvršiteljima⁽⁶⁾. ESB također podržava donošenje standarda radi olakšavanja provedbe

⁽¹⁾ COM(2013) 266 final.

⁽²⁾ Vidjeti poglavlje II. predložene direktive.

⁽³⁾ Vidjeti poglavlje III. predložene direktive.

⁽⁴⁾ Vidjeti poglavlje IV. predložene direktive.

⁽⁵⁾ Vidjeti poglavlja V. i VI. predložene direktive.

⁽⁶⁾ Vidjeti stavak 2.4. Mišljenja CON/2007/29, stavak 1.1. Mišljenja CON/2012/103 i stavak 3. općih opažanja u Mišljenju CON/2012/10. Sva su mišljenja ESB-a objavljena na internetskoj stranici ESB-a na <http://www.ecb.europa.eu>

prekograničnih plaćanja ⁽¹⁾. Konačno, predložena direktiva bi potrošačima trebala omogućiti jednostavniji pristup računima za obavljanje platnog prometa i doprinijeti stvaranju platnog područja na razini cijele Unije, što je cilj koji ESB dosljedno podupire ⁽²⁾.

3. Posebne napomene

3.1. Utvrđeni pojmovi

Pojmove utvrđene u predloženoj direktivi ⁽³⁾ potrebno je uskladiti s onima iz Direktive 2007/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. (u daljnjem tekstu „Direktiva o platnim uslugama”) i Uredbe (EU) br. 260/2012. Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ (u daljnjem tekstu „Uredba SEPA”), osim ako postoje objektivni razlozi za odstupanje od takvih pojmova. To se naročito odnosi na definicije pojmova „trajni nosač podataka” i „izravno terećenje”. Korištenje standardizirane terminologije koja se temelji na postojećem zakonodavstvu Unije za usluge platnog prometa poboljšat će dosljednost i olakšati razumijevanje pravnih akata Unije. Radi jasnoće i dosljednosti, također se čini razumnim definirati „prebacivanje” samo u smislu usluga predviđenih člankom 10. predložene direktive ⁽⁵⁾.

3.2. Popis obuhvaćenih usluga i ovlasti nadležnih tijela za dobivanje informacija

Popis osnovnih usluga platnog prometa obuhvaćenih predloženom direktivom trebao bi odražavati usluge platnog prometa koje se odnose na barem 80 % najreprezentativnijih usluga platnog prometa koje podliježu plaćanju naknade na nacionalnoj razini. Međutim, dodavanje dalekosežnih uvjeta kojima se propisuje određeni broj usluga na tom popisu, moglo bi se pokazati pretjeranim. Osim toga, potrebno je pojasniti da nadležna tijela imaju pravo dobiti informacije od davatelja usluga platnog prometa o profitabilnosti pojedinačnih usluga koje se pružaju u vezi s računima za obavljanje platnog prometa radi sastavljanja popisa najreprezentativnijih usluga platnog prometa ⁽⁶⁾. To može zahtijevati utvrđivanje posebnih obveza izvješćivanja kojima bi se istovremeno trebalo osigurati pravo davatelja usluga platnog prometa na zaštitu poslovnih tajni od njihovih konkurenata ⁽⁷⁾.

3.3. Pravo na otvaranje računa za obavljanje platnog prometa s osnovnim značajkama – ograničenje u pogledu valute računa

Predloženom direktivom uvodi se pravo potrošača koji zakonito borave u Uniji na otvaranje i korištenje računa za obavljanje platnog prometa s osnovnim značajkama u bilo kojoj državi članici ⁽⁸⁾. Međutim, može setumačiti da tekst članka 15. predložene direktive podrazumijeva da se od davatelja usluga platnog prometa može zahtijevati otvaranje računa za obavljanje platnog prometa s osnovnim značajkama iskazanog u valuti bilo koje države članice. Budući da provedba tako opsežnog zahtjeva može biti ekonomski neodrživa, dovoljno je ograničiti to pravo na otvaranje i korištenje računa za obavljanje platnog prometa na račune za obavljanje platnog prometa u valuti države članice u kojoj je smješten davatelj usluge platnog prometa ⁽⁹⁾.

3.4. Prekogranična suradnja

Konačno, predloženu obvezu suradnje nadležnih nacionalnih tijela unutar određene države članice radi osiguravanja učinkovite usklađenosti s predloženom direktivom ⁽¹⁰⁾ potrebno je proširiti tako da obuhvaća obvezu suradnje nadležnih tijela iz različitih država članica na prekograničnoj osnovi. Ovime se osigurava da nacionalne provedbene mjere i prakse ne odstupaju u mjeri koja bi ugrozila svrhu predložene direktive zausklađivanje zakona i mjera radi stvaranja jedinstvenog tržišta usluga računa za obavljanje platnog prometa unutar Unije ⁽¹¹⁾.

⁽¹⁾ Vidjeti stavak 11. Mišljenja CON/2001/34.

⁽²⁾ Vidjeti Direktivu 2007/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 319, 5.12.2007., str. 1.).

⁽³⁾ Vidjeti članak 2. predložene direktive.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o utvrđivanju tehničkih i poslovnih zahtjeva za kreditne transfere i izravna terećenja u eurima (SL L 94, 30.3.2012., str. 22.).

⁽⁵⁾ Vidjeti predložene izmjene 1. do 3. Vidjeti također stavak 3.3. Mišljenja CON/2013/32.

⁽⁶⁾ Vidjeti točke (4) i (5) članka 3. stavka 2. predložene direktive.

⁽⁷⁾ Vidjeti predloženu izmjenju 4.

⁽⁸⁾ Vidjeti članak 15. predložene direktive.

⁽⁹⁾ Vidjeti predloženu izmjenju 5.

⁽¹⁰⁾ Vidjeti članak 20. stavak 2. predložene direktive.

⁽¹¹⁾ Vidjeti predloženu izmjenju 6.

U slučaju kada ESB predlaže izmjenu predložene direktive, u Prilogu su navedeni posebni prijedlozi nacрта s tekstom pojašnjenja u tu svrhu.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 19. studenoga 2013.

Predsjednik ESB-a

Mario DRAGHI

PRILOG

Prijedlozi nacрта

Tekst koji predlaže Komisija	Izmjene koje predlaže ESB ⁽¹⁾
------------------------------	--

Izmjena 1.

Članak 2. stavak 1.

„(l) ‚trajni nosač podataka‘ znači svako sredstvo instrument koje potrošaču ili pružatelju usluga platnog prometa omogućuje pohranu informacija koje su mu osobno upućene i kojima može naknadano pristupiti tijekom odgovarajućeg vremena u svrhe za koje su te informacije namijenjene i koje omogućuje nepromijenjenu reprodukciju pohranjenih informacija”.	„(l) ‚trajni nosač podataka‘ znači svako sredstvo instrument koje potrošaču ili pružatelju usluga platnog prometa omogućuje pohranu informacija koje su mu osobno upućene i kojima može naknadano pristupiti tijekom odgovarajućeg vremena u svrhe za koje su te informacije namijenjene i koje omogućuje nepromijenjenu reprodukciju pohranjenih informacija”.
---	---

Pojašnjenje

Ovu definiciju potrebno je uskladiti s onom iz članka 4. stavka 25. Direktive o uslugama platnog prometa koja se ne odnosi na davatelja usluga platnog prometa. Prema toj definiciji, „trajni nosač podataka” odnosi se samo na instrumente dostupne korisniku usluga platnog prometa, tj. potrošaču u ovom slučaju.

Izmjena 2.

Članak 2. točka (m)

„(m) ‚prebacivanje‘ znači, prijenos informacije na na potrošačev zahtjev s jednog pružatelja usluge, platnog prometa na drugog, o svim ili nekim trajnim nalogima za kreditne prijenose, ponavljajuća izravna terećenja i ponavljajuće ulazne kredite kreditne transfere koji se vrše an račun za za obavljanje platnog prometa, s prijenosom pozitivnog salda s jednog računa na drugi ili bez njega ili zatvaranjem pr računa;”	„(m) ‚prebacivanje‘ znači usluga pružena u skladu s člankom 10. ove Direktive na zahtjev potrošača, prebacivanje od jednog davatelja usluga platnog prometa drugome informacija o svim ili određenim trajnim nalogima za kreditne transfere, periodičnim izravnim terećenjima računa i periodičnim ulaznim kreditnim transferima izvršenima na računu za obavljanje platnog prometa, uz prebacivanje ili bez prebacivanja pozitivnog salda na računu s jednog računa za obavljanje platnog prometa na drugi ili zatvaranje prethodnog računa; ”
---	--

Pojašnjenje

Predložena definicija „prebacivanja” upućuje na to da se račun za obavljanje platnog prometa kao takav prebacuje, što nije točno. Ako je ta definicija potrebna, trebala bi sadržavati samo jednostavno upućivanje na članak 10., a ne sažeti opis.

Izmjene 3.

Članak 2. točka (n)

„(n) ‚izravno terećenje‘ označava uslugu platnog prometa kojom se tereti račun za obavljanje platnog prometa platitelja, pri čemu platnu transakciju započinje primatelj plaćanja uz suglasnost platitelja;”	„(n) ‚izravno terećenje‘ znači nacionalna ili prekogranična usluga platnog prometa za terećenje platiteljevog računa za obavljanje platnog prometa, pri čemu je platnu transakciju započinje primatelj plaćanja na temelju uz suglasnosti platitelja;”
--	--

Pojašnjenje

Ovaj pojam potrebno je uskladiti s definicijama „izravnog terećenja računa” u Direktivi o platnim uslugama i Uredbi SEPA koje se odnose na ovaj sporazuma o plaćanju, koji obuhvaća nacionalnu i prekograničnu uslugu platnog prometa za terećenje platiteljevog računa za plaćanje.

Tekst koji predlaže Komisija	Izmjene koje predlaže ESB (1)
------------------------------	-------------------------------

Izmjena 4.

Članak 3.

<p>„Članak 3.</p> <p>Popis najreprezentativnijih usluga platnog prometa koje podliježu plaćanju naknade na nacionalnoj razini i standardizirana terminologija</p> <p>1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela iz članka 20. utvrde privremeni popis od barem 20 usluga platnog prometa koje se odnose na barem 80 % najreprezentativnijih usluga platnog prometa koje podliježu plaćanju naknade na nacionalnoj razini. Popis sadrži pojmove i definicije za svaku od utvrđenih usluga.</p> <p>[...]</p> <p>3. Države članice Komisiji dostavljaju privremene popise iz stavka 1. u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ove Direktive.</p> <p>4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte, u skladu s člankom 24., u vezi s utvrđivanjem standardizirane terminologije Europske unije, na temelju privremenih popisa dostavljenih u skladu sa stavkom 3., za one usluge platnog prometa koje su zajedničke barem većini država članica. Standardizirana terminologija Europske unije uključuje zajedničke pojmove i definicije zajedničkih usluga.</p> <p>5. Nakon objave delegiranih akata iz stavka 4. u <i>Službenom listu Europske unije</i>, svaka država članica bez odgađanja unosi standardiziranu terminologiju Europske unije usvojenu u skladu sa stavkom 4. u privremeni popis iz stavka 1. te taj popis objavljuje.”</p>	<p>„Članak 3.</p> <p>Popis najreprezentativnijih usluga platnog prometa koje podliježu plaćanju naknade na nacionalnoj razini i standardizirana terminologija</p> <p>1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela iz članka 20. utvrde privremeni popis od barem 20 usluga platnog prometa koje se odnose na barem 80 % najreprezentativnijih usluga platnog prometa koje podliježu plaćanju naknade na nacionalnoj razini. Popis sadrži pojmove i definicije svake od utvrđenih usluga.</p> <p>[...]</p> <p>3. Nadležna tijela ovlaštena su od pružatelja platnih usluga idobiti informacije potrebne za utvrđivanje pokazatelja navedenih u točkama od (1) do (5) stavka 2. Pritom osiguravaju zaštitu povjerljivih poslovnih informacija.</p> <p>3.4. Države članice Komisiji dostavljaju privremene popise iz stavka 1. u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ove Direktive.</p> <p>4-5. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte, u skladu s člankom 24., u vezi s utvrđivanjem, standardizirane terminologije Europske unije za one platne usluge koje su zajedničke barem većini država članica, na temelju privremenih popisa dostavljenih u skladu sa stavkom 3.4. Standardizirana terminologija Europske unije obuhvaća zajedničke pojmove i definicije zajedničkih usluga.</p> <p>5.6. Nakon objave delegiranih akata iz stavka 4 5. u <i>Službenom listu Europske unije</i>, svaka država članica bez odgode unosi standardiziranu terminologiju Europske unije usvojenu u skladu sa stavkom 4 5. u privremeni popis iz stavka 1. te taj popis objavljuje.”</p>
---	--

Pojasňjenje

Potrebno je reba pojasniti kako nadležna tijela mogu dobiti podatke bitne za sastavljanje popisa najreprezentativnijih usluga platnog prometa, naročito u pogledu pokazatelja spomenutih u točkama (4) i (5) članka 3. stavka 2. Budući da neke kategorije takvih podataka općenito predstavljaju povjerljive poslovne informacije, potrebno je osigurati odgovarajuću zaštitu za davatelje usluga platnog prometa.

Tekst koji predlaže Komisija	Izmjene koje predlaže ESB ⁽¹⁾
------------------------------	--

Izmjena 5.

Članak 15. stavak 1.

<p>„1. Države članice osiguravaju da barem jedan davatelj usluga platnog prometa potrošačima na njihovom području nudi račun za obavljanje platnog prometa s osnovnim značajkama. Države članice osiguravaju da račune za obavljanje platnog prometa s osnovnim značajkama ne nude samo davatelji usluga platnog prometa koji račun pružaju samo putem internetskog bankarstva.”</p>	<p>„1. Države članice osiguravaju da barem jedan davatelj usluga platnog prometa koji se nalazi na njihovom području potrošačima nudi račun za obavljanje platnog prometa s osnovnim značajkama u valuti predmetne države članice potrošačima. Države članice osiguravaju da račune za obavljanje platnog prometa s osnovnim značajkama ne nude samo davatelji usluga platnog prometa koji račun pružaju samo putem internetskog bankarstva.”</p>
--	--

Pojašnjenje

Zahtijevanje od davatelja usluga platnog prometa da otvori račun, ako se to od njih zatraži, račun za plaćanje u bilo kojoj valuti države članice može za njih biti ekonomski neodrživo. Dovoljno je da to pravo pristupa obuhvaća pravo otvaranja i korištenja računa za plaćanje s osnovnim značajkama u valuti države članice u kojoj se nalazi pružatelj platnih usluga, g. prometa.

Izmjena 6.

Članak 20. stavak 2.

<p>„2. Nadležna tijela iz stavka 1. imaju sve potrebne ovlasti za izvršavanje svojih zadaća. Ako je više nadležnih tijela ovlašteno osigurati i nadzirati učinkovito pridržavanje ove Direktive, države članice osiguravaju da ta nadležna tijela usko surađuju kako bi mogla učinkovito izvršavati svoje zadaće.”</p>	<p>„2. Nadležna tijela iz stavka 1. imaju sve potrebne ovlasti za izvršavanje svojih zadaća. Ako je više nadležnih tijela ovlašteno osigurati i nadzirati učinkovitu usklađenost s ovom Direktivom, države članice osiguravaju da ta nadležna tijela usko surađuju kako bi mogla učinkovito izvršavati svoje zadaće. Nadležna tijela međusobno surađuju kako je propisano člankom 24. Direktive 2007/64/EZ.”</p>
--	---

Pojašnjenje

U skladu s ciljem predložene direktive koji se odnosi na unapređenje jedinstvenog tržišta, od nacionalnih nadležnih tijela također bi trebalo zahtijevati suradnju na prekograničnoj osnovi unutar Unije kako je trenutno propisano Direktivom o platnim uslugama radi što manjeg odstupanja nacionalnih prenošenja predložene direktive.

(1) Podebljani tekst označuje mjesta gdje ESB predlaže umetanje novog teksta. Precrtani tekst označuje mjesta gdje ESB predlaže brisanje teksta.